

Tárgy: pénzmosási szabályok megsértése (szerződő felek azonosításának elmulasztása)

BUDAPESTI REGIONÁLIS FEGYELMI BIZOTTSÁG FEGYELMI TANÁCSA

Ügyszám: **2022.F.137/6.**

A Budapesti Regionális Fegyelmi Bizottság Fegyelmi Tanácsa [...] budapesti ügyvéd ellen folyamatban lévő fegyelmi eljárásban tárgyalás tartása nélkül meghozta az alábbi

f e g y e l m i h a t á r o z a t o t :

A Fegyelmi Tanács megállapítja, hogy [...] eljárás alá vont ügyvéd négy rendbeli szándékos fegyelmi vétséget követett el, ezért **400.000.-Ft pénzbírság** fegyelmi büntetéssel sújtja.

A Fegyelmi Tanács kötelezi az eljárás alá vont ügyvédet arra, hogy a kiszabott pénzbírságot és 30.000 Ft átalányköltséget 30 napon belül fizessen meg a Budapesti Ügyvédi Kamara pénztárába, vagy banki utalással teljesítse a Budapesti Ügyvédi Kamara bankszámlájára.

I n d o k o l á s :

A bejelentés és az előzetes vizsgálat:

A Budapesti Ügyvédi Kamara titkára a 2021. november 19-én kelt feljegyzésében arról tájékoztatta a vezető fegyelmi biztost, hogy a Budapesti Ügyvédi Kamara vizsgálói 2021. november 15-én pénzmosás megelőzési helyszíni ellenőrzést tartottak az eljárás alá vont ügyvéd irodájában a BÜK Elnöksége által hozott határozata alapján. A kamarai titkár csatolta a helyszíni ellenőrzésről készült jegyzőkönyvet, amely szerint az ügyfél-azonosítás körében hiányosságot állapítottak meg a vizsgálók.

A vezető fegyelmi biztos az előzetes vizsgálati eljárást hivatalból elrendelte, erről a tájékoztatás és az ahhoz csatolt iratok megküldése mellett az eljárás alá vont ügyvédet értesítette és felhívta, hogy 8 napon belül csatolja az ügyre vonatkozó iratokat, valamint tegeyen észrevételeket.

Az eljárás alá vont ügyvéd érdemi észrevételében sajnálkozását fejezte ki az ellenőrzés során megállapítottakért, elismerte a mulasztást. Az eljárás alá vont ügyvéd előadta, hogy valamennyi érintett személyt korábban személyesen ismerte, régebbi ügyfelei voltak, több ügyben is eljár érdekükben, semmilyen kétség nem merült fel a személyazonossággal kapcsolatban. Az eljárás alá vont ügyvéd csatolta az ügyre vonatkozó iratokat, amelyek között szerepeltek az ügyfél azonosítási adatlapok, valamint a JÜB rendszer által kiadott adatlapok.

A fegyelmi biztos kezdeményezte a fegyelmi eljárást az eljárás alá vont ügyvéddel szemben.

A fegyelmi biztos az eljárás alá vont ügyvéd terhére róttta, hogy az eljárás alá vont ügyvéd nem igazolta az ellenőrzött ügyekben a természetes személyek okmány-ellenőrzését, továbbá elmulasztotta az ügyfél-átvilágítási kötelezettségét. A fegyelmi biztos álláspontja szerint az eljárás alá vont ügyvéd négy rendbeli szándékos fegyelmi vétséget követett el.

A fegyelmi biztos egyben aggályát fejezte ki amiatt, hogy az eljárás alá vont ügyvéd a JÜB adatszolgáltatás eredményét úgy nyújtotta be, hogy a keletkezés időpontja nem volt megállapítható.

Az eljárás alá vont ügyvéd a fegyelmi eljárást kezdeményező határozatra észrevételt tett. Az eljárás alá vont ügyvéd a fegyelmi eljárást kezdeményező határozatban foglaltakat nem vitatta, felelősségét elismerte. Arra vonatkozóan, hogy a JÜB adatszolgáltatás keletkezése nem megállapítható, jelezte, hogy a dokumentum sorszáma tartalmazza a dátumot.

Tényállás:

Az eljárás alá vont ügyvéd irodájában 2021. november 15-én lefolytatott pénzmosás megelőzésére tartott helyszíni ellenőrzésen a vizsgálók hiányosságokat fedeztek fel az ügyfél-azonosítással kapcsolatban négy ügyben. Az eljárás alá vont ügyvéd által csatolt dokumentumokból az alábbiakat kellett megállapítani:

- a.) a Kft. vagyonrendelő és P.Gy. vagyonkezelő között létrejött bizalmi vagyonkezelési szerződés: a szerződés és a hozzá tartozó dokumentumok dátuma 2021. március 25. A Kft. képviselőjében P.O.M. járt el ügyvezetőként, aki egyben a társaság egyedüli tulajdonosa.

Az eljárás alá vont ügyvéd által csatolásra kerültek a felek azonosítási adatlapjai és a tényleges tulajdonosi nyilatkozatok, egyik dokumentumon sincs keltezés. P.Gy. Jogügyletek Biztonságát Erősítő Adatszolgáltatási Keretrendszeren (a továbbiakban JÜB) történő adatszolgáltatás eredményét tartalmazó adatlap dátuma 2021. november 11. P.O.M. JÜB adatszolgáltatást tartalmazó adatlapja nem lelhető fel az iratok között.

- b.) A Kft. eladó és Sz.M. vevő között 2020. december 14-én létrejött három darab adásvételi szerződés: az eladó társaság képviseletében K.Cs. járt el ügyvezetőként, egyben a társaság egyedüli tulajdonosa volt. Az eljárás alá vont ügyvéd által csatolásra kerültek a felek azonosítási adatlapjai és a tényleges tulajdonosi nyilatkozatok, egyik dokumentumon sincs keltezés. K.Cs. JÜB rendszeren történő adatszolgáltatás eredményét tartalmazó adatlap dátuma 2021. november 10. Sz.M. személyazonosító igazolvány kiállításának dátuma 2021. január 20., a 2021. november 10-i adatszolgáltatási adatlap is az új igazolványról készült, ebből következően az adásvételi szerződés elkészítését megelőzően az eljárás alá vont ügyvéd nem rendelkezett a személyi igazolvány adataival.
- c.) a vagyonrendelő és M.D. vagyonkezelő között 2020. június 10-én létrejött bizalmi vagyonkezelői szerződés:
A vagyonrendelő társaság képviseletében R.B. járt el. Az eljárás alá vont ügyvéd által csatolásra kerültek a felek azonosítási adatlapjai és a tényleges tulajdonosi nyilatkozatok, egyik dokumentumon sincs keltezés. A felek JÜB rendszeren történő adatszolgáltatás eredményét tartalmazó adatlap dátuma 2021. november 11. A JÜB rendszer M.D. lakcím igazolványát az adatszolgáltatás időpontjában érvénytelenként jelölte.
- d.) a Kft. átruházása, cégmódosítás:
az okiratok 2020. szeptember 2-án jöttek létre. Az eljárás alá vont ügyvéd csatolta az azonosítási adatlapokat és a tényleges tulajdonosi nyilatkozatokat, amely dokumentumokon dátum nincs. A JÜB rendszeren keresztüli adatszolgáltatás dátuma 2021. november 9. Az egyszemélyes társaság átruházója (eladója) M.L. az ügyletkötés időpontjában érvényes személyi azonosító igazolvánnyal nem rendelkezett, annak érvényességi ideje 2019. szeptember 23-án lejárt. Ezt a több, mint egy évvel későbbi JÜB adatszolgáltatás megerősítette.

A fegyelmi biztos írásbeli végindítványában a fegyelmi eljárást kezdeményező határozatban foglaltakat fenntartotta.

Az eljárás alá vont ügyvéd védekezése:

Az eljárás alá vont ügyvéd írásbeli beadványában az ügyfél-azonosítással kapcsolatos mulasztását elismerte. Hivatkozott arra, hogy valamennyi fél részére rendszeresen végzett ügyvédi tevékenységet, őket személyesen hosszabb idő óta ismerte, így fel sem merülhetett a személyazonossággal kapcsolatos kétség. Az eljárás alá vont ügyvéd úgy nyilatkozott beadványában, hogy maga a fegyelmi eljárás is kellő visszatartó erő ahhoz, hogy a jövőben tartózkodjon a legkisebb mulasztástól is, egyebekben pedig orvosolta a mulasztást az adatszolgáltatás beszerzésével, ugyan utólag.

A Fegyelmi Tanács döntése és jogi indoka:

Az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (Üttv.) 107. a) pontja rendelkezése szerint fegyelmi vétséget követ el az ügyvédi tevékenységet gyakorló, szüneteltető vagy az ügyvédi tevékenység felfüggesztése alatt álló kamarai tag vagy nyilvántartásba vett természetes személy, ha az ügyvédi tevékenység gyakorlása során az e tevékenység gyakorlásából eredő, jogszabályban, a Magyar Ügyvédi Kamara Alapszabályában és a területi kamara alapszabályában (a továbbiakban együtt: alapszabály), vagy etikai szabályzatban meghatározott kötelességét szándékosan vagy gondatlanságból megszegi.

Az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (Üttv.) 1. § (3) bekezdése szerint az ügyvédi tevékenység gyakorlójának az ügyvédi tevékenységet lelkiismeretesen, a legjobb tudása szerint, a jogszabályok megtartásával kell gyakorolnia.

A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény 73. § (1) bekezdése előírja, hogy az e törvényben meghatározott ügyfél-átvilágítási és bejelentési kötelezettség az ügyvédet – a (3) bekezdésben foglalt kivétellel – akkor terheli, ha az Üttv. 3. § (1) bekezdés i) pontja szerinti tevékenységet végez, vagy ha pénz és értéktárgy letéti kezelését végzi, illetve a következő jogügyletek előkészítésével és végrehajtásával összefüggésben végez az Üttv. 2. § (1) bekezdésében meghatározott alábbi ügyvédi tevékenységet:

- a) gazdasági társaságban vagy egyéb gazdálkodó szervezetben lévő vagyონrész (részesedés) tulajdonának átruházása,
- b) ingatlan tulajdonának átruházása,
- c) gazdasági társaság vagy egyéb gazdálkodó szervezet alapítása, működtetése, megszűnése,
- d) bizalmi vagyonelemzési szerződés vagy bizalmi vagyonelemzés létesítésére irányuló egyoldalú jognyilatkozat,
- e) ingó vagyonelem, különösen pénzeszköz, pénzügyi eszköz ellenérték nélkül történő átruházása.

Az Üttv. 32. § (7) bekezdése alapján a közhiteles nyilvántartásba való bejegyzés alapjául szolgáló okirat ellenjegyzését megelőzően az ügyvéd – a személyazonosság és az okmány érvényességének ellenőrzése érdekében – a (2)-(4) és a (6) bekezdés alkalmazásával azonosítja a jognyilatkozatot tevő személyeket, szervezeteket, valamint az azok képviselőiben eljáró személyeket. A törvényhely (8) bekezdése értelmében a magyar állampolgársággal vagy magyarországi lakcímmel rendelkező személynek a (7) bekezdés szerinti azonosítása során az okirat ellenjegyzését megelőzően az ügyvéd köteles a bemutatott okmányra vonatkozó, a (3) bekezdés szerinti adatokat igényelni, kivéve, ha az adatigénylésre az érintett személy vonatkozásában harminc napon belül már sor került.

A Pmt. 73. § (1) bekezdése meghatározza azokat a jogügyleteket, amelyekben az ügyvédet ügyfél-átvilágítási kötelezettség terheli. Ennek teljesítése során köteles az ügyvéd az ügyfelet azonosítani és személyazonosságának igazoló ellenőrzését – a bemutatott személyazonosító okiratok érvényességének ellenőrzésével – elvégezni (Üttv. 32. § és Pmt. 7. § a), továbbá a Pmt 8-14. §-ban szabályozott körben nyilatkozatni.

Jelen eljárásban a Fegyelmi Tanácsnak azt kellett elbírálnia, hogy az eljárás alá vont ügyvéd megsértette-e a fenti törvényi és hivatásrendbeli szabályokat, és ezzel megvalósított-e az Üttv. 107. §-ában megfogalmazottakat kimerítő magatartást.

Az eljárás alá vont ügyvéd általa is elismerten mind a négy vizsgált ügyben elmulasztotta az ügyfél azonosítási kötelezettségét, annak utólag, több mint egy év múlva tett eleget, közvetlenül a helyszíni ellenőrzés előtt.

A csatolt iratok szerint 2 esetben is érvénytelen okmányt mutatott be az ügyfél.

Egy esetben az iratokból megállapíthatóan az ügyletkötés előtt az ügyfél személyi igazolványa nem állt rendelkezésre.

Egy ügyben pedig a JÜB adatszolgáltatást tartalmazó adatlapja nem lelhető fel az iratok között, így az azonosítás nem történt meg.

Az azonosítási adatlapokon és a tényleges tulajdonosi nyilatkozatokon egy esetben sem szerepelt keltezés, így azok keletkezési időpontja nem állapítható meg.

Fentiek alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy az eljárás alá vont ügyvéd az ellenőrzés által vizsgált ügyekben nem tett eleget az ügyfél-azonosítási kötelezettségének.

Az ügyfél-átvilágítás – és e fogalmi körbe tartozóan az ügyfél-azonosítás – nem csupán adminisztrációs feladat, hanem a pénzmossás megelőzését és megakadályozását szolgáló kötelezettség. Az ügyvéd az ügyfelét a személyazonosító okmánnyal, a személyazonosító okmányt pedig a központi nyilvántartások adataival veti össze. Ez jelenti az ügyfél-azonosítást.

A szabályozás azt a célt szolgálja, hogy az ügyvéd megelőzhesse azt, hogy bárki áldozatul essen hamis okmányokkal fellépőknek, esetleg megakadályozhatók a pénzmossási ügyletek vagy azt elősegítő ügyletek, és az ilyen jellegű ügyleteknek ügyvéd akaratlanul se legyen részese. Ezt a célt szolgálják a Pmt. és az Üttv. vonatkozó rendelkezései is.

Az Üttv. kiemelten, külön cím alatt kezeli a Pmt. és az Üttv. fent már idézett rendelkezéseinek megsértését, fegyelmi felelősségre vonás esetén – az elkövetési magatartástól függően – igen magas összegű pénzbírság kiszabásával fenyegetett vétség.

Az eljárás alá vont ügyvéd a fegyelmi vétséget szándékosan követte el. Az eljárás alá vont ügyvédnek kötelezettsége az általa végzett tevékenységre vonatkozó jogszabályok, szabályzatok ismerete, az ismeretek hiánya, vagy a szabályok ismeretében az alkalmazásuk mellőzése nem mentesít a felelősség alól. Az ügyfél-azonosítás körében az ügyvédnek nincs mérlegelési jogköre, hogy ügyfelét mióta ismeri és hány ügyben képviselte. A törvény kötelezően előírja az azonosítást, méghozzá a jogügylet létrejötte előtti időpontban. Az eljárás alá vont ügyvéd figyelmen kívül hagyta mulasztásának következményeit és azokba belenyugodott.

A büntetés megállapításánál a Fegyelmi Tanács az Üttv. 110. § (1) bekezdés c.) pontjában meghatározott pénzbírság kiszabását tartotta a szándékosan elkövetett fegyelmi vétség, annak rendbelisége és a vétség súlyát tekintve arányos büntetésnek. A pénzbírság mértékének meghatározásánál figyelembe vette a Fegyelmi Tanács a fegyelmi vétségért megállapítható maximális büntetés mértékét.

Ugyanakkor a Fegyelmi Tanács az eljárás alá vont ügyvéd javára értékelhető enyhítő körülményeket is figyelembe vett. Az eljárás alá vont ügyvéd a fegyelmi eljárásban maximálisan együttműködő volt. Fegyelmi felelősségét nem vitatta, mulasztását és a fegyelmi vétség elkövetését elismerte. Az eljárás alá vont ügyvéd maga adta elő a beadványában, hogy a jövőre nézve a fegyelmi eljárás már kellő tanulságot szolgáltat és a jövőben tartózkodik a hasonló kötelezettségszegéstől. Csekélyebb mértékben figyelembe vette a Fegyelmi Tanács az eljárás alá vont ügyvéd előadását, miszerint azért engedte meg magának a végül fegyelmi vétséget megvalósító mulasztást, mert valamennyi ügyfelet jól ismerte, így fel sem merült benne a személyazonossággal kapcsolatos kétség.

A Fegyelmi Tanács az ügy összes körülményét mérlegelve, az elkövetett fegyelmi vétség súlyát figyelembe véve, a rendelkező részben foglaltak szerint határozott és a kiszabott fegyelmi büntetést tartotta arányosnak a cselekménnyel. Az eljárás alá vont ügyvéd elsősorban saját magát hozta igen hátrányos helyzetbe, azonban alappal feltételezhető, hogy a jelen eljárás komoly tanulságot szolgál és az eljárás alá vont ügyvédre mindenképp preventív hatással bír, a kiszabott fegyelmi büntetés, maga a fegyelmi eljárás és annak tudata, hogy jóhírnevét is kockáztatta, kellő visszatartó erő lesz a jövőben. Az utólagos JÜB adatszolgáltatás kérése természetesen nem mentség, de a felek személyazonossága legalább utólag megállapítható volt.

A fegyelmi eljárásról szóló 20/2018. (IX.26.) MÜK Szabályzat (FESZ) 1.4. pontja szerint a fegyelmi felelősséget – jogszabály vagy szabályzat eltérő rendelkezése hiányában – az elkövetés idején hatályban lévő jogszabályok és szabályzatok alapján kell elbírálni, kivéve, ha az elbíráláskor hatályban lévő rendelkezések alapján a magatartás már nem minősül fegyelmi vétségnek vagy az enyhébben bírálendő el. A Fegyelmi Tanács ennek megfelelően az Üttv. és a Pmt. rendelkezéseit alkalmazta.

Az eljárásra a FESZ rendelkezései az irányadók.

Az Üttv. 127. § (1) bekezdése szerint egyszerű megítélésű ügyben a fegyelmi tanács a határozatát tárgyalás tartása nélkül hozza meg.

Jelen eljárásban a tényállás megállapítására a becsatolt dokumentumok megfelelő alapot szolgáltatottak, a tényállás aggálytalanul megállapítható volt. A releváns tényállás megállapítása szempontjából irányadó tényeket és az ellenőrzésről készült jegyzőkönyv tartalmát az eljárás alá vont ügyvéd nem vitatta, fegyelmi felelősségét elismerte. Fentiek alapján a tárgyalás mellőzése jogszerű.

Tekintettel arra, hogy a Fegyelmi Tanács az ügyvéd felelősségét megállapította, a fegyelmi eljárásról szóló 20/2018. (IX.26.) MÜK Szabályzat 40.1. és 40.2./b. pontja alapján kötelezte a 30.000.-Ft átalányköltség megfizetésére. A fegyelmi eljárásban tételes költség nem merült fel.

A határozat elleni fellebbezési jogot a fegyelmi biztos számára, a tárgyalás tartásának kérésére való jogot az eljárás alá vont ügyvéd számára az Üttv. 127. § (3) bekezdése biztosítja.

Felhívja a Fegyelmi Tanács az eljárás alá vont ügyvéd figyelmét az Üttv. 22. § (1) bekezdés g) pontjában és a 149. § (1) bekezdés b) pontjában, valamint (6) bekezdésében foglaltakra, különös tekintettel arra, hogy a végrehajtható fegyelmi határozatból fakadó fizetési kötelezettség felszólítás ellenére történő nem teljesítése a kamarai tagság megszüntetését eredményezi.

A Fegyelmi Tanács határozata 2022. augusztus 30. napján jogerős és végrehajtható.

(Budapesti Regionális Fegyelmi Bizottság – 2022. F. 137.)